

**MEESTER
HANS**

Van feest tot feest

INHOUD

1. Mensen vieren feest	3
Werkblad 1	5
2. Soorten kalenders	6
Werkblad 2	9
3. Feesten in lagen	10
Werkblad 3	14
4. Veertigdagentijd en de Goede Week	15
Werkblad 4	18
5. Pasen	19
Werkblad 5	21
6. Hemelvaart en Pinksteren	22
Werkblad 6	25
7. Advent en Kerstmis	26
Werkblad 7	29
8. Feest vieren in de kerk	30

hoofdstuk 1

Mensen vieren feest

Deze cursus heet *Van feest tot feest*. We laten jullie kennis maken met verschillende soorten feesten en de oorsprong van die feesten.

Hieronder staan een aantal vragen die we met elkaar gaan beantwoorden. Bij elke vraag kun je iets opschrijven.

Hoe kun je zien dat mensen feest vieren?

Wanneer vieren mensen feest?

Waarom vieren mensen feest?

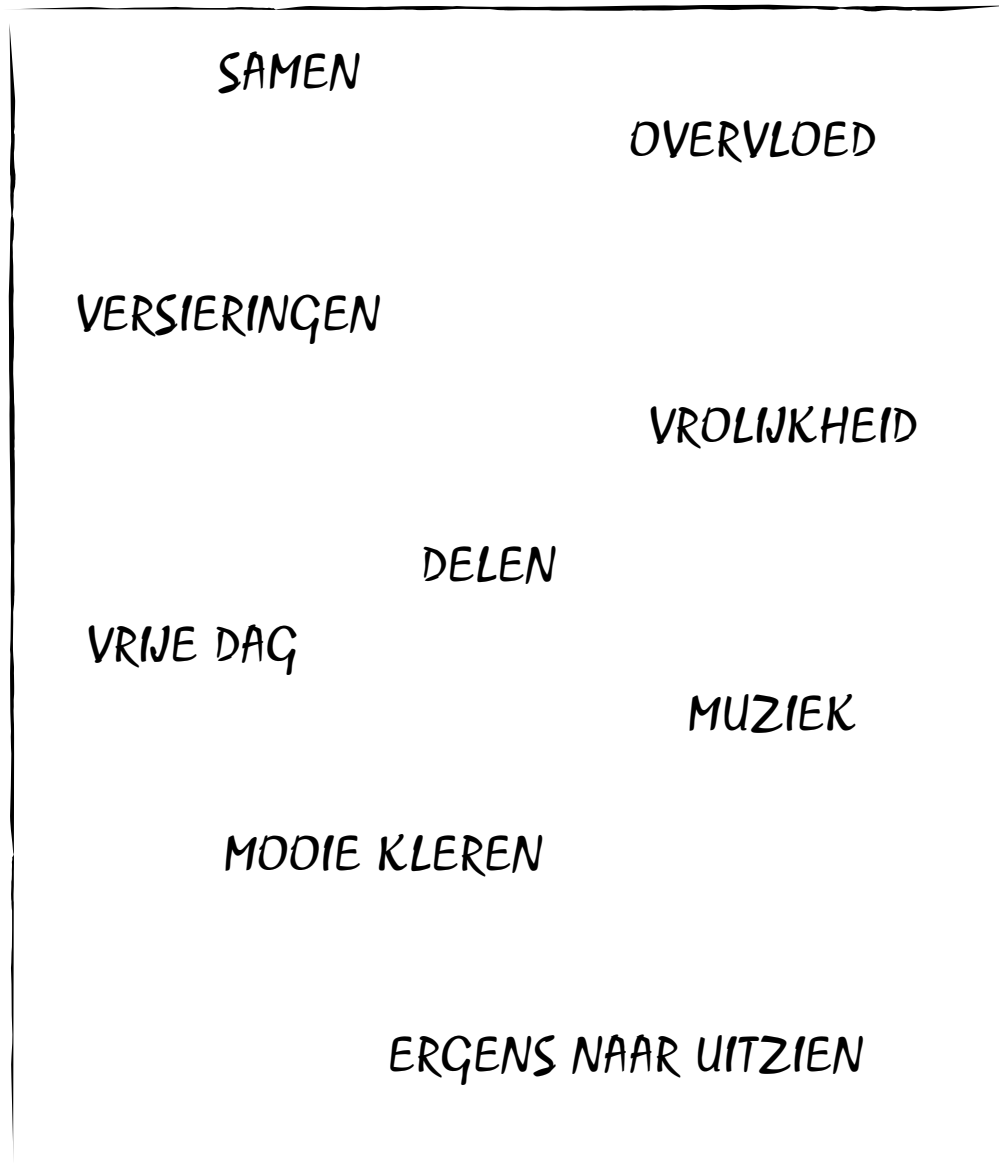
Hoe kun je zien welk feest mensen vieren?

Welke soorten feesten ken je?

hoofdstuk 1

Op deze bladzijde staat een woordveld. De woorden horen wel bij een feest.

*We vertellen elkaar wat we bij elk woord denken.
En aan welk feest we dan denken.*

Geheugensteuntje

Nemen jullie de volgende keer verschillende kalenders mee?

Welke achtergrond	Welk feest	Welk symbool
voor jezelf		
gezin		
school		
land		
wereld		
kerk		
natuur		

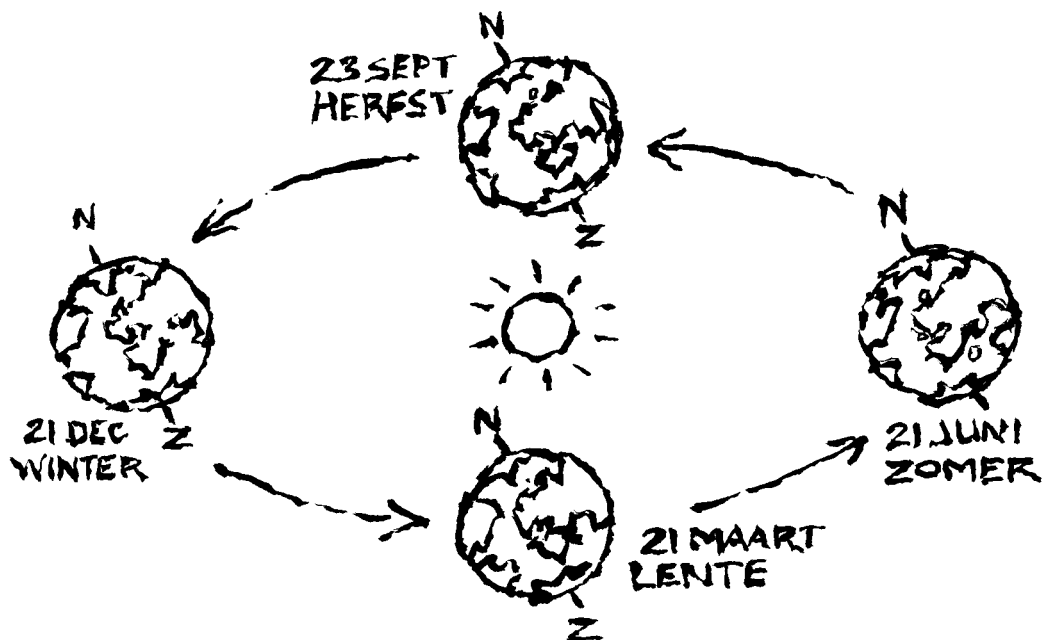
hoofdstuk 2

Soorten kalenders

Om te weten te komen wanneer er feest is, kijk je op de kalender. Lang geleden waren er nog geen kalenders. Toch wisten de mensen precies wanneer er feest was. Men keek naar het jaargetijde. In de verschillende seizoenen waren er diverse feesten.

In de lente vierde men dat er nieuw leven kwam, de wedergeboorte van de natuur.

In de zomer kwam alles tot bloei, alles rijpte op het veld en aan de bomen en struiken. Het hoogtepunt was natuurlijk als er geoogst kon worden. En dat er goed geoogst werd, zodat men de winter door kon komen.

In de herfst werd er ook nog geoogst (het fruit) en men zaaide alweer voor het komende voorjaar.

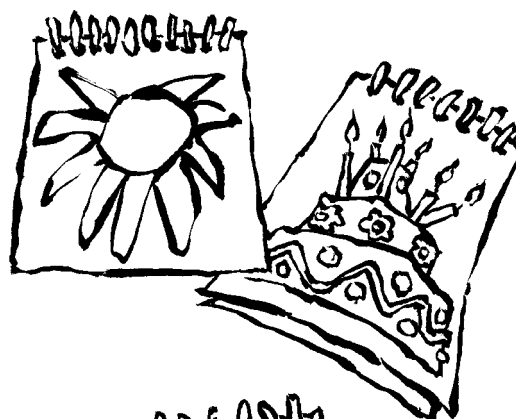
In de winter leek alles dood. Midden in de winter vierde men de terugkomst van het licht; rond de kortste dag.

In die tijd vierde men dus geen verjaardagen of moederdag of een laatste schooldag; wij kunnen ons dat bijna niet voorstellen.

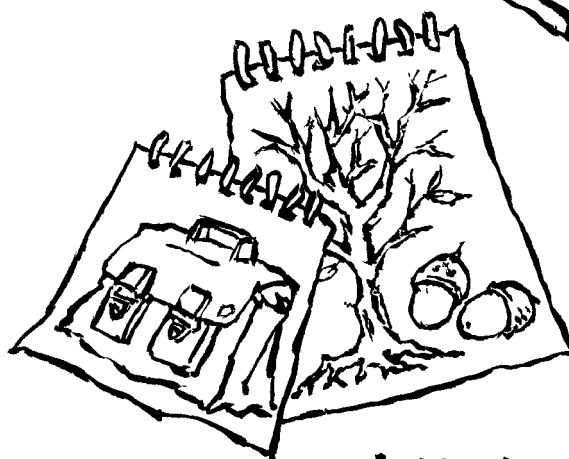
Als we nu naar onze tijd gaan, dan weten wij wel wat een kalender is.

Maar zijn alle kalenders ook hetzelfde? Geven ze hetzelfde aan?

hoofdstuk 2

Noem eens een paar verschillen-
de kalenders.

We praten over de verschillen die we ontdekken.

Wat zou de oudste kalender zijn?

Wat zouden de oudste feesten zijn?

hoofdstuk 2

Nieuwjaar

1 januari is voor ons nieuwjaarsdag, maar dit is niet voor iedereen zo. Het joodse geloof heeft een ander nieuwjaar, dit was bv. in 1995 25/26 september.

Het islamitisch nieuwjaar begon in 1996 op 19 mei.

In de natuur begint het nieuwjaar op 21 maart.

Voor jezelf begint het nieuwjaar op je verjaardag.

Op school begint het nieuwjaar op de eerste schooldag.

Ook in de kerk kennen we een soort kerkelijke nieuwjaarsdag; dit is de eerste adventszondag.

De *kerkelijke kalender* gaan we samen bekijken en invullen.

Feest / periode Wanneer

Waar denken we aan

Advent

- 4 zondagen voor Kerstmis

Kerstmis

- 25 en 26 december

Epifanie (feest van de verschijning)

- 6 januari = drie koningen

Veertigdagentijd

- tijd voor Pasen

Palmzondag

- zondag voor Pasen

Stille/Goede Week

- laatste week voor Pasen

Witte Donderdag

- donderdag voor Pasen

Goede Vrijdag

- vrijdag voor Pasen

Stille Zaterdag

- zaterdag voor Pasen

Pasen

- 1e zondag na volle maan na 21 maart

Hemelvaartsdag

- 40 dagen na Pasen

Pinksteren

- 50 dagen na Pasen

Trinitatis (drie-eenheid)

- zondag na Pinksteren

Zondag van de Voleinding

- laatste zondag voor advent

werkbblad 2

We gaan verhalen bedenken, waarvan je er één of meer mag opschrijven. Ze hoeven niet zo lang te zijn. Volgende keer lezen we ze aan elkaar voor.

Bedenk een verhaal dat hoort bij een seizoen.

Bedenk een verhaal dat thuishoort op jouw kalender.

Bedenk een verhaal dat thuishoort op de kerkelijke kalender.

Feesten in lagen

Wat bedoelen we met 'lagen'?

Er zijn mensen die er van houden om in de grond te zoeken naar sporen en spullen van vroeger. Dat noemen we archeologie.

Zij graven de grond af en zoeken naar resten van huizen, spullen, oude munten enz.

In elke plaats gebeurt dit wel. Als we kijken naar Cuijk, daar was vroeger een Romeinse nederzetting. Ook is er een brug over de Maas geweest, gebouwd door de Romeinen.

De huizen van nu staan op de fundamenteën van oude huizen.

Mensen bouwden graag op de puinhopen van andere huizen, die hadden een stevige ondergrond. Soms ook werden oude stenen voor een nieuw te bouwen huis gebruikt.

Laag op laag krijg je dan. Dat is ook zo met onze feesten. Daarover gaat het volgende verhaal.

Heidense laag

Er is een tijd geweest dat mensen alleen maar natuurfesten vierden (weet je nog van vorige week?)

De mensen kenden onze God (de God van Israël en Jezus) nog niet, dus vierden ze ook niet de feesten die wij nu in de kerk vieren.

hoofdstuk 3

Maar dat betekent niet dat ze dachten dat er geen god was. Zij geloofden in natuurgoden. Ze brachten offers als ze regen wilden, en dankten als de oogst was binnengehaald. Ook baden ze in de winter dat de dagen alsjeblieft maar weer langer mochten worden, en in de lente of er alsjeblieft weer nieuwe blaadjes aan de bomen mochten groeien. Ze hadden hun natuurgoden verschillende namen gegeven: Moeder Aarde bijvoorbeeld of Baäl.

Joodse laag

Toen liet God zich kennen aan Abraham, Isaak en Jakob en aan het volk Israël. Hij bevrijdde de mensen van Israël uit Egypte waar ze als slaaf leefden en gaf hen de tien geboden. Daarin stond wat echt belangrijk is in het leven en wat je moet doen om goed te leven. Gebod nummer 1 was: Ik ben jullie bevrijder, aanbid geen andere goden dan Mij alleen.

Sinds die tijd waren er dus twee soorten mensen: mensen die de natuurgoden aanbaden en mensen die de God van Israël aanbaden. De eerste groep werd heidenen genoemd, de tweede groep joden.

Er kwamen ook nieuwe feesten. Joden zeiden:

‘Het is heel leuk hoor, om te vieren dat er weer blaadjes aan de bomen komen en dat er weer nieuw leven gaat groeien. Maar wij weten van een ander soort nieuw leven: toen God ons bevrijdde uit Egypte en we geen slaaf meer hoefden te zijn, tóen begon voor ons pas een nieuw leven. Wat God toen voor ons gedaan heeft, vinden wij nog een groter wonder dan dat er elk jaar weer nieuwe blaadjes aan de bomen komen.

Laten wij daarom ieder jaar het verhaal van de Bevrijding uit Egypte en het nieuwe leven als vrije mensen vertellen. En laten we dat doen als de heidenen hun lentefeest vieren en hun natuurgoden aanbidden. Dan wordt meteen duidelijk dat onze God voor ons belangrijker is dan de natuurgoden van de heidenen.’

Daarom valt het joodse paasfeest in de lente.

Christelijke laag

Nog veel later, toen Jezus gestorven en opgestaan was, zeiden zijn leerlingen tegen elkaar:

”Dat verhaal over de opstanding van Jezus moeten we elkaar blijven vertellen, want dat verhaal gaat over God die nieuw leven schept dwars door de dood heen. En laten we dat doen op het Paasfeest, als in de synagoge wordt verteld dat God Israël bevrijdde uit Egypte.”

En dat hebben de leerlingen van Jezus inderdaad gedaan, en dat doen christenen nog steeds. In de kerk vertellen we op het paasfeest dat God Jezus heeft doen opstaan uit de dood.

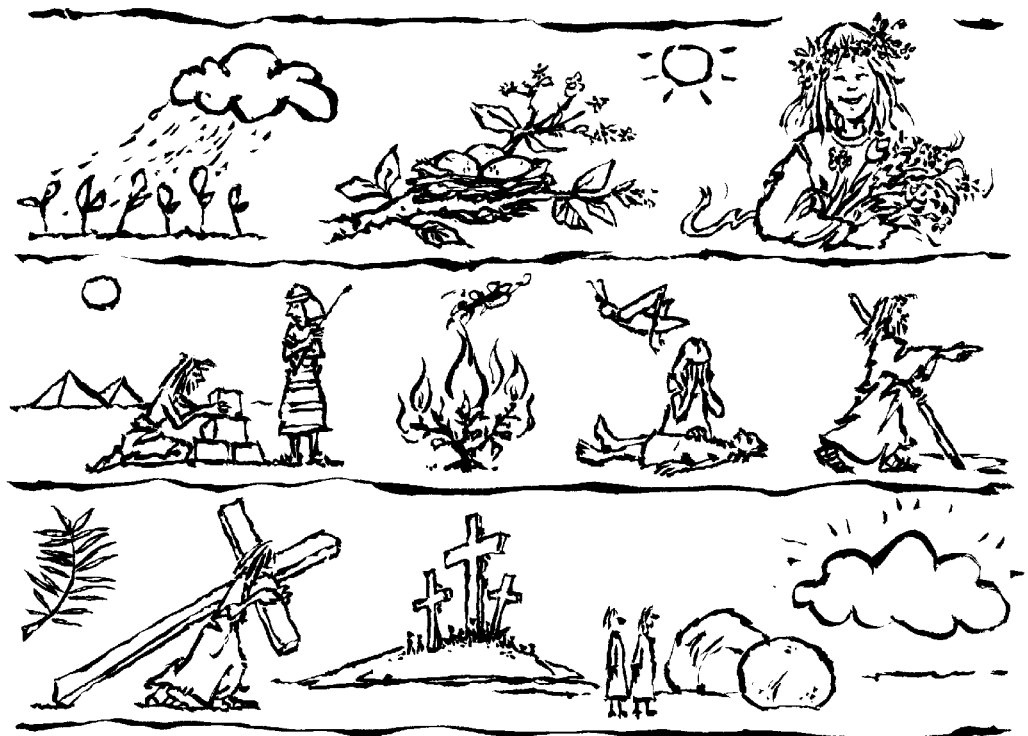

hoofdstuk 3

Pasen

Zo heeft ons paasfeest drie lagen:

1. Een heidense laag; dat kun je merken aan het feit dat Pasen in de lente valt, aan de versieringen (takken met jonge blaadjes, eieren enz.).
2. Een joodse laag; dat kun je merken aan het feit dat wij net als de joden op Pasen luisteren naar een verhaal over een groot wonder dat God gedaan heeft. Nieuw leven dat God de joden gaf met de bevrijding uit de slavernij in Egypte.
3. Een christelijke laag; dat kun je merken aan het verhaal dat wij vertellen, want dat gaat over Jezus Christus.

Pinksteren

Ook ons pinksterfeest kent drie lagen.

Wat wij nu Pinksteren noemen, heette vroeger het 'feest van de eerstelingen'. Het was een heidens oogstfeest en de naam 'feest van de eerstelingen' betekende dat de allereerste oogst van dat jaar eind mei, begin juni binnengehaald kon worden.

De joden gingen op dat feest van de eerstelingen vieren dat het joodse volk Gods 'eersteling' was: God had hén het eerste uitgekozen om hun God te zijn, Hij sloot met hén als eerste zijn Verbond en gaf hén als eerste zijn tien geboden. Door als eerste volk naar de tien

hoofdstuk 3

geboden te leven zouden andere volken vanzelf nieuwsgierig worden naar hun God en ook bij zijn Verbond willen gaan horen. De joden gaven dat feest ook een andere naam: Pinksteren (dat woord betekent: 50e. Pinksteren is namelijk precies 50 dagen na Pasen).

Christenen ten slotte vierten op hun pinksterfeest dat zij als eersten de Heilige Geest kregen, kracht van God om het verhaal over Jezus aan iedereen te vertellen. Het verhaal is voor iedereen bedoeld, maar christenen zijn de eersten die het verder mogen vertellen.

De drie lagen zijn dus:

1. Een heidense laag; dat kun je merken aan de tijd dat het feest gevierd wordt: als de oogst van de eerstelingen wordt binnengehaald.
2. Een joodse laag; dat kun je merken aan het woord Pinksteren, en aan het feit dat het 50 dagen na Pasen valt. En aan het feit dat wij net als de joden luisteren naar een verhaal waarin God met ons iets is begonnen wat de hele wereld ten goede mag komen.
3. Een christelijke laag; dat kun je merken aan het verhaal dat wij vertellen, want dat gaat over de discipelen van Jezus Christus die de Heilige Geest ontvangen.

Kerstmis

In ons kerstfeest kun je ook nog zo'n heidense laag terugvinden. Bijvoorbeeld de kerstboom: dat heeft niets te maken met het verhaal van Jezus' geboorte. Kerstbomen blijven altijd groen, die verliezen hun blaadjes niet. Midden in de winter versierden de heidenen de dennenbomen en hingen er lichtjes in, in de hoop dat de donkere tijden zouden eindigen en de lente weer zou komen.

Nieuwjaar

Een ander heidens gebruik is bijvoorbeeld het vuurwerk met Oud en Nieuw. Vroeger geloofden de mensen met dat geknal de boze geesten weg te jagen, zodat die niet meer mee konden gaan naar het nieuwe jaar. Nu geloven we dat niet meer, maar het gebruik is blijven bestaan omdat de mensen het leuk vinden.

werkbblad 3

We gaan de lagen van Pinksteren in beeld brengen.
Teken in elke laag wat daar thuishoort:

1. een heidense laag

2. een joodse laag

3. een christelijke laag

Veertigdagentijd en Goede Week

40

Tellen kunnen we allemaal. Om iets duidelijk te maken, gebruiken we ook vaak getallen. Bijvoorbeeld: we delen het blad in drieën en je vouwt het in vieren. Of we zeggen: kun je niet tot tien tellen, als je bedoelt: je doet het niet goed.

Samen verzinnen we nog wat gezegdes/een zin waar getallen in voorkomen:

Ook in de bijbel vertellen de vertellers veel met getallen. Het getal 40 is heel vaak terug te vinden. Soms zijn het dagen, soms zijn het nachten, maar ook kunnen het jaren zijn.

Samen bedenken we in welke verhalen het getal 40 voorkomt. Deze schrijven we op, dan zoeken we ze op in de bijbel en lezen dit gedeelte samen:

Voorbeeld: *Noach verbleef 40 dagen in de ark, Genesis 8: ...*

Veertigdagentijd

Het getal 40 is ook een tijd om je te bezinnen en iets te leren. Waar zullen Noach, Israël, Jona en Jezus aan gedacht hebben?

De veertigdagentijd een voorbereiding voor Pasen; een tijd om te denken, te vasten en te hopen en te leren wat het betekent om Jezus te volgen.

hoofdstuk 4

In de Katholieke Kerk is/was dit ook een tijd van onthouding. Vooral vroeger mochten de kinderen in de vastentijd niet snoepen. De snoepjes werden gespaard in een vastentrommeltje. En één keer in de week -op zondag- mochten ze er iets uit nemen.

Na de vastentijd aten ze zelf die snoepjes op.

In veel Protestantse kerken worden in de veertigdagentijd de 'deeldoosjes' uitgereikt.

Het is dan de bedoeling dat het gezin samen een doel bedenkt waar ze voor gaan sparen. Ook kan men het geld besteden voor het goede doel van de diaconie van de kerk.

Ieder doet op zijn eigen manier mee. Je kunt extra klusjes gaan doen, je kunt minder snoepen, vaders en moeders kunnen na het boodschappen doen elke rijksdaalder die ze in hun portemonnee hebben, sparen of vaker de fiets pakken. Het geld dat uitgespaard wordt, doet iedereen in het gezin in het 'deeldoosje'. Op paasmorgen worden de doosjes geleegd en zo wordt het goede doel gesteund. Je doet iets voor een ander.

Bij de islam is de Ramadan de tijd van bezinning en onthouding. Dit is bedoeld om zelf eens na te denken. Kinderen vanaf 12 jaar moeten hieraan meedoen. Van zonsopgang tot na zonsondergang mag er niet gegeten of gedronken worden. Jonge kinderen hoeven hier nog niet aan mee te doen, want het is vreselijk moeilijk. Misschien zijn er wel islamitische kinderen bij jou in de buurt; vraag er maar eens naar.

hoofdstuk 4

De Goede Week

De Goede Week begint op Palmzondag. Kun jij vertellen wat er dan gebeurt?

Weet je ook het symbool van Palmzondag?

Op Witte Donderdag is er weer een belangrijke gebeurtenis; welke?

Hierna komt Goede Vrijdag, wat gebeurt er dan?

Stille Zaterdag wat betekent dat?

Pasen, een bijzondere gebeurtenis vindt plaats!

We hebben de verhalen waarin het getal 40 voorkomt, opgeschreven. Zou jij ze ook in je bijbel kunnen vinden? Dit is best moeilijk; vraag maar hulp aan je vader of moeder.

Noach dreef 40 dagen in de ark rond.
Waar staat dit? In Genesis 8, maar in welk vers? Vers ...

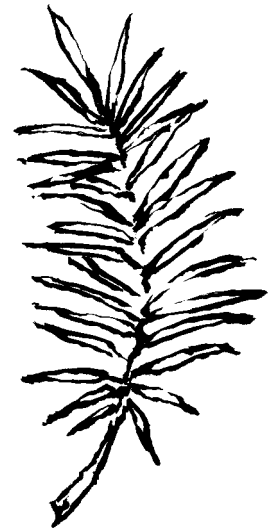
Het volk Israël zwierf 40 jaar door de woestijn.
Jozua 5: ...
of
Deuteronomium 8: ...

Mozes was 40 dagen en nachten op de berg Sinai.
Exodus 34: ...

Elia vluchtte de woestijn in en liep in 40 dagen naar de berg Horeb.
1 Koningen 19: ...

David en Salomo waren 40 jaar koning.
2 Samuel 5: ...
1 Koningen 11: ...

Jezus was 40 dagen en nachten in de woestijn.
Matteüs 4: ...

Een extra opdracht deze keer:

Lees in je kinderbijbel, alleen of met je ouders, het verhaal van de intocht en het verdere verloop tot en met de opstanding (weet je waar dat in de bijbel staat?); let goed op Petrus.

Denk je eens in dat jij Petrus bent. In de Goede Week is Petrus eerst heel enthousiast, want Jezus wordt koning. Maar aan het einde van de week vinden er allemaal gebeurtenissen plaats die Petrus helemaal niet leuk vindt, het wordt zelfs zo erg, dat hij driemaal nee zegt wanneer ze hem vragen of hij Jezus kent. Zou jij in een stripverhaaltje die week van Petrus kunnen tekenen, van Palmpasen tot en met Pasen.

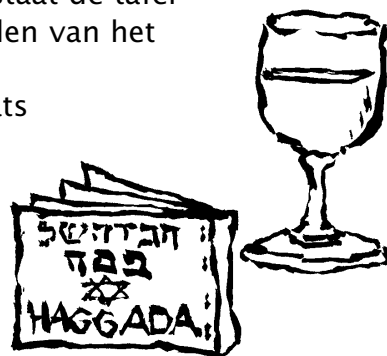
Passen

Het joodse Paasfeest: Pesach

Elk jaar op de veertiende dag van de Hebreeuwse maand Nisan, die soms in april en soms in mei valt, begint het joodse paasfeest. De joden vieren dan dat God hen bevrijdde uit de slavernij van Egypte.

Het joodse paasfeest duurt zeven tot acht dagen. Op Passen eten de joden geen brood dat met gist gerezen is. En het huis wordt schoon-gemaakt, zodat er ook geen kruimel brood meer te vinden is. Op de eerste avond van het paasfeest staat de tafel gedekt voor de seider (het opnieuw vertellen van het paasverhaal).

Het hele gezin zit aan tafel, op iedere plaats ligt een klein boekje, de haggada en er staat een drinkbeker. Het jongste kind opent de seider met de vraag: 'Waarom is deze avond zo heel anders dan alle andere avonden?' Dan wordt het volgende verhaal verteld: Heel

lang geleden, toen het joodse volk in Egypte moest leven als slaaf, werd er een kind geboren: Mozes. Dit kind werd door de Egyptische prinses gevonden en grootgebracht aan het hof.

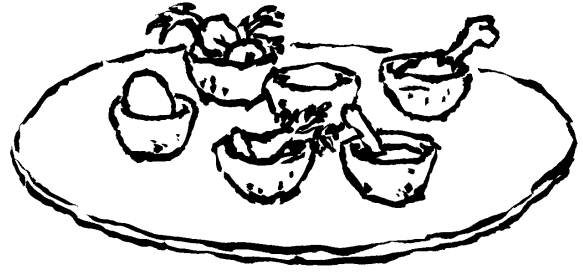
Toen Mozes groot was; werd hij door God aangewezen om het volk terug te brengen naar Kanaän (het eigen land van de joden; nu Israël). Dit ging niet gemakkelijk, want de

Egyptische farao wilde het volk niet laten gaan. Pas nadat er tien plagen waren geweest, kreeg het volk de kans om te vertrekken. Ze liepen vast bij de Schelfzee. En de Egyptenaren zaten hen vlak op de hielen. Mozes nam toen zijn staf en strekte hem uit over het water en kijk, het wonder gebeurde: de wateren spleten uiteen, zodat de kinderen van Israël over de droge bodem konden trekken. Toen de Egyptenaren de achtervolging inzetten, raakte Mozes opnieuw met zijn staf het water aan en de wateren stroomden terug. De Egyptenaren verdronken en het volk zong van vreugde: ze waren weer vrije mensen.

Iedereen drinkt tijdens de avond vier bekers wijn, wijn is het teken van vreugde; vier bekers omdat God op vier verschillende manieren beloofde het joodse volk uit Egypte te zullen redden.

Er worden matses gegeten en radijsjes; ook is er een notenpasta en een bitter kruid. Op de seiderschotel ligt ook een lamsbeentje (het offerlam), dit wordt niet gegeten.

hoofdstuk 5

Aan tafel staan altijd een stoel en een beker wijn klaar voor de profeet Elia. De mensen aan tafel verwachten Elia als voorbode van de Messias.

Tijdens het voorlezen van de haggada worden er veel liedjes gezongen. En de maaltijd wordt besloten met de wens: 'Het volgend jaar in Jeruzalem.'

Kennen jullie dit verhaal? Als je thuis de kinderbijbel *Woord voor Woord* hebt, kun je dit verhaal opzoeken en lezen vanaf pagina 97.

Dit was het joodse paasfeest, ook christenen vieren paasfeest.

- Pasen:
- waar denken we aan?
 - wat doen we?
 - waaraan kun je zien dat het Pasen is?
 - welke gebruiken kennen we?
 - welk verhaal vertellen christenen met Pasen?

Vertel hierover in je eigen woorden.

Als je thuis *Woord voor Woord* hebt, kun je het verhaal opzoeken en lezen op pagina 120.

Nu een aantal woorden die bij Pasen horen:

- OPSTANDING
- BEVRIJDING

Nog een paar woorden die kenmerkend zijn voor Pasen:

- DONKER
- LICHT

Waar denk je aan als je deze woorden leest?

Er worden nu een aantal woorden genoemd; zet jij ze eens waar jij denkt dat ze thuis horen.

Donker _____

Licht _____

Lees later je rijtje nog eens door en praat samen over waarom sommige woorden licht en andere juist donker voor jou zijn.

werkbblad 5

Maak een collage over de bevrijding van de Tweede Wereldoorlog.
Laat vooral het verschil tussen donker en licht zien.

Je kunt zo'n collage maken met plaatjes, tekeningen, kreten, of korte verhaaltjes.

Vraag je grootouders eens naar de bevrijding; zij waren er misschien bij en kunnen je heel wat vertellen.

Wat heeft dit met Pasen te maken?

Schrijf het op in je eigen woorden.

Hemelvaart en Pinksteren

Hemelvaart

We kennen allemaal de eerste en de tweede paasdag.
Ook de zondagen na Pasen hebben een speciale naam.

*De Tweede Zondag van Pasen - de Derde Zondag van Pasen - de
Vierde Zondag van Pasen - de Vijfde Zondag van Pasen.*

Veertig dagen na Pasen (weer 40!), net zoals we veertig dagen voor Pasen hadden, is er een bijzondere donderdag: Hemelvaartsdag. Zomaar een vrije dag er tussendoor. Omdat het dan voorjaar is, is het heerlijk om die dag naar buiten te gaan en te genieten van de vrije natuur. Of om op bezoek te gaan bij familie. Toch gaan er op die dag ook mensen naar de kerk. Zij horen daar het verhaal van Hemelvaart. Lees samen het verhaal van Hemelvaart.

Hemelvaart: wat vieren we op die dag?

We vieren dat Jezus na Hemelvaartsdag op een verborgen manier aanwezig is.
Jezus zelf zien we niet meer, maar zijn werk gaat door en daar mogen wij een handje bij helpen.
Symbool van Hemelvaartsdag is een wolk.
De wolk onttrok Jezus aan hun ogen. Je werkblad gaat hier ook over.

Het joodse Wekenfeest (50 dagen na Pasen) is ons Pinksteren.

Het feest van de thora. Op dit feest wordt herdacht dat God de thora (de wetten) aan het volk Israël gegeven heeft. Maar het is vooral ook een oogstfeest.
De mensen trokken op naar Jeruzalem in de tijd van de tempel om daar de eerste zeven vruchten van de oogst te brengen. Dit waren: tarwe, gerst, druiven, vijgen, granaatappelen, olijven en dadels.

hoofdstuk 6

Nu vieren de joden dit door voor dit feest hun huizen met bloemen te versieren.

Er worden blintzes gegeten, kaaspannekoeken (tarwe, zuivel). Aan tafel wordt het bijbelboek Ruth gelezen. Kennen jullie dit verhaal?

Lees het maar samen of doe dit thuis met je ouders.

Pinksteren

Pinksteren voor de christenen is weer een ander verhaal.

Het is maar een weinig bekend verhaal.

Het is moeilijk om je er wat bij voor te stellen. Toch geeft het pinksterverhaal wel aan waar de Geest op lijkt. Je kunt het in het volgende leesstukje ontdekken.

Petrus en zijn vrienden zijn bijeen. Echt vrolijk zijn ze niet. In de stad is het druk voor het pinksterfeest, maar om nu te zeggen dat de vrienden zin hebben om zich tussen de feestende mensen te begeven, nee dat echt niet!

Jezus had gezegd dat ze moesten wachten, niets op eigen houtje mochten ondernemen, maar wachten duurt altijd lang. Maar toen op die pinksterdag is 'het' toch gekomen.

Wat was dat 'het' nu? Het leek op wind en vuur; er werden allerlei talen door elkaar gesproken. Niemand weet er eigenlijk het fijne van. Een tekening, een foto bestaat er niet van. We kunnen ons dus van die gebeurtenis haast geen voorstelling maken. Zo kunnen we ons ook geen voorstelling maken van de Heilige Geest die toen over de vrienden kwam. Maar we weten wel dat zij zich hierna heel anders voelden. Ze gingen de straat op en spraken mensen aan. Ze vertelden aan heel veel mensen over Jezus.

hoofdstuk 6

Wat vertelden ze? Hoe hij had geleefd, hoe hij werd gedood en hoe hij nu op een verborgen manier aanwezig was en doorging met zijn werk. En dat iedereen die dat wil mag geloven, zich mag laten dopen en bij zijn kerk mag horen.

En veel mensen konden het verstaan! De mensen waren verbaasd; zoiets maak je niet vaak mee.

‘We doen dit in de Geest van Jezus’, waren Petrus’ woorden. ‘Die duwt ons als een harde wind in de rug, die warmt ons van binnen op als een vuur. Doe met ons mee, want het is fijn om zo te leven.’ En zo werd dit vuurtje een lopend vuurtje dat over heel Jeruzalem ging en verder. Want wij weten er ook van! De geboorte van de kerk! Wat een gebeuren!

Wat vind je bijzonder aan het pinksterverhaal?

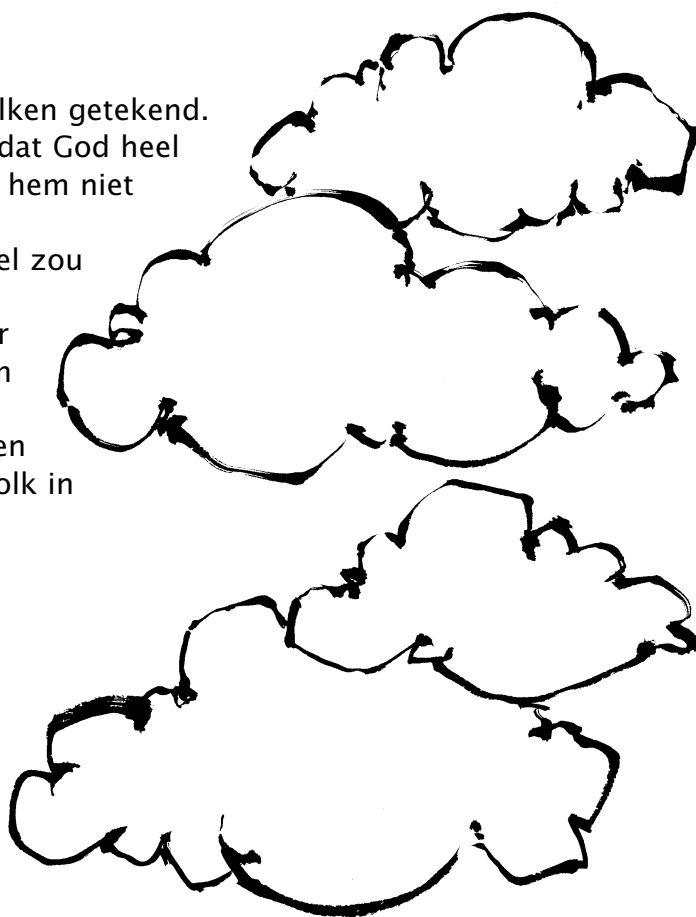
Als God de Heilige Geest niet aan de mensen had gegeven, was er geen kerk ontstaan en zaten wij hier niet op kinderkatechese.

Wie kan dit uitleggen en er wat over opschrijven?

Je ziet hier een paar wolken getekend.
Een wolk betekent hier dat God heel
dichtbij is, maar dat wij hem niet
zien.

Welk verhaal uit de bijbel zou
jij in een wolk schrijven
waaruit blijkt dat God er
wel is, maar dat wij hem
niet kunnen zien?

Ken je nog meer verhalen
in de bijbel waar een wolk in
voorkomt?

Teken hoe er uit de zaadpluisjes van één bloemetje
een heel veld vol bloemen kan komen.

Wat heeft dit met Pinksteren te maken?
Vertel het in je eigen woorden.

Advent en Kerstmis

Verwachten

Het kerkelijk jaar begint bij advent (weet je nog van een eerdere les?). Advent betekent verwachten.

Waar denk jij aan als je het woord verwachten hoort?

Praat samen over de dingen die je hebt opgeschreven.

Advent

Advent: de verwachting dat het licht zal komen. Eerst maar met één lichtje, dan komt het tweede en zo verder.

Advent: de verwachting van de komst van de Messias/van Jezus. Gods Zoon die licht zal brengen in de donkere wereld, die mensen zal redden, genezen, bevrijden, die vrede zal brengen. Wachten op Zijn komst is samen met Maria 'in verwachting' zijn. En hoe dichterbij het feest van Jezus' geboorte nadert, hoe lichter het wordt. Daarom steken we in de vier adventsweken iedere week een extra kaars aan. Soms lezen we daar een gedicht bij voor:

1. Eén kaars gaat er nu branden,
en zegt aan iedereen:
Er is een feest op handen,
de duisternis gaat heen.
2. Twee kaarsen staan te schijnen.
Hun licht is nog maar klein.
Tóch zal de nacht verdwijnen,
dan zal er vrede zijn.
3. Een derde kaars gaat stralen.
We wachten met geduld
en horen in verhalen
hoe God zijn Woord vervult.

hoofdstuk 7

4. Vier kaarsen in het donker
vertellen in de nacht
met licht en blij geflonker
dat ons de vrede wacht.
5. Het licht waarvan wij dromen,
het grote Licht is daar!
Want Jezus is gekomen.
Zó worden dromen waar.

tekst: Elisabeth van den Brun
© Nederlandse Zondagsschool Vereniging

Kerstfeest

Net als het paasfeest en het pinksterfeest (wat weet je hier nog van?) heeft ook het kerstfeest meerdere laagjes. Maar het kerstfeest heeft één laagje minder dan het paas- en pinksterfeest.

<i>kerstfeest</i>	<i>paasfeest</i>	<i>pinksterfeest</i>
christelijke laag	christelijke laag	christelijke laag
	joodse laag	joodse laag
heidense laag	heidense laag	heidense laag

Over de heidense laag van het kerstfeest gaat het volgende:

Zoals we in de vorige hoofdstukken uitgebreid over de joodse feesten verteld hebben, zo gaan we nu iets horen over het feest bij de Germanen.

Misschien hebben jullie bij geschiedenis al eens wat over de Germanen geleerd.

Wie weet wanneer deze Germanen leefden?

Zij woonden in ons land. Zij hadden hutten van takken, bladeren en plaggen.

Veel licht kwam er niet in die hutten. Het licht kwam van de vele vuren die 's avonds ontstoken werden. Vuur om op te koken en te braden, vuur om je aan te warmen. Vuur dat de wilde dieren op afstand hield.

De Germanen dachten dat de zon god was. En daar kun je je vast wel iets bij voorstellen.

de zon - geeft licht

de zon - geeft warmte

de zon - laat alles groeien

de zon - maakt mensen blij

hoofdstuk 7

Zolang de zon er veel was ging het goed, maar in de herfst als de dagen korter werden en de zon minder scheen, werden de Germanen steeds banger. Ze dachten dat de zon helemaal weg zou gaan en dan zou er geen licht meer zijn; er zou niets meer groeien en het zou heel koud worden.

Maar dan op zekere dag (na 21 december) zien een paar mensen dat het lijkt alsof de dagen langer worden. Er gebeurt een wonder: de zon komt terug!

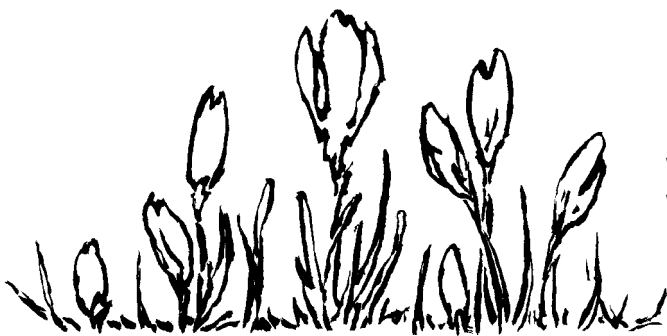
En de Germanen gingen feest vieren: ze versierden hun hutten met takken. Je weet wel van die altijd groene takken (dennentakken); soms werden er zelfs hele bomen omgehakt.

En dan was er feest, want de zon had het gewonnen van de duisternis. Ze hoefden niet meer bang te zijn.

Later kwamen er mensen in ons land vertellen van God en de bijbel en over Jezus.

Zij zagen de Germanen het zonnefeest vieren en om hen duidelijk te maken dat Jezus het Licht van de wereld is, vierden ze de geboorte van Jezus rond die tijd. Later is het kerstfeest in de plaats van het zonnefeest gekomen.

Kijk, wij doen nog zoals de Germanen. Wij halen ook dennentakken en bomen in huis. Wij hangen er lichtjes in. Natuurlijk vieren wij het zonnefeest niet, maar de geboorte van Jezus. Het feest van het Licht. Jezus bracht ons het licht in de duisternis.

DONKER LICHT

Weet je nog van een paar weken geleden?
We kijken nog even terug naar Pasen.

Een plant kan niet zonder licht; wij niet zonder Jezus.

Wat betekent deze stelling? Is het waar?

Kerstmis, wat betekent dat voor jou?

We praten hierover.

Het is avond. Je zit gezellig met je vader en moeder in de kamer. Er is volop licht. Dan zegt je moeder: 'Kom, je moet naar bed.' Je gaat naar de gang. Oei, wat is het donker! Je doet snel het licht aan. Je kijkt het donkere trapgat in. Ook hier maak je snel licht. Zo is het als je boven komt ook overal donker: in je eigen kamer, in de badkamer.

Beschrijf eens wat jij voelt als je dit verhaaltje leest.

Wat doet het licht met het donker?

*Teken hieronder een paar zonnen.
Schrijf in elke zon een wens.*

Feestvieren in de kerk

Kerkelijk jaar

Elk jaar volgen we het hele leven van Jezus.

Dat begint met verwachting, geboorte, leven, lijden, sterven, opstanding, Hemelvaart, Pinksteren en tot slot de wederkomst (weet je nog les 1, daar stond dit woord ook maar toen ging het over de natuur!).

Daarom begint de kalender van de kerk met de eerste zondag van advent en eindigt de kalender met de zondag van Voleinding.

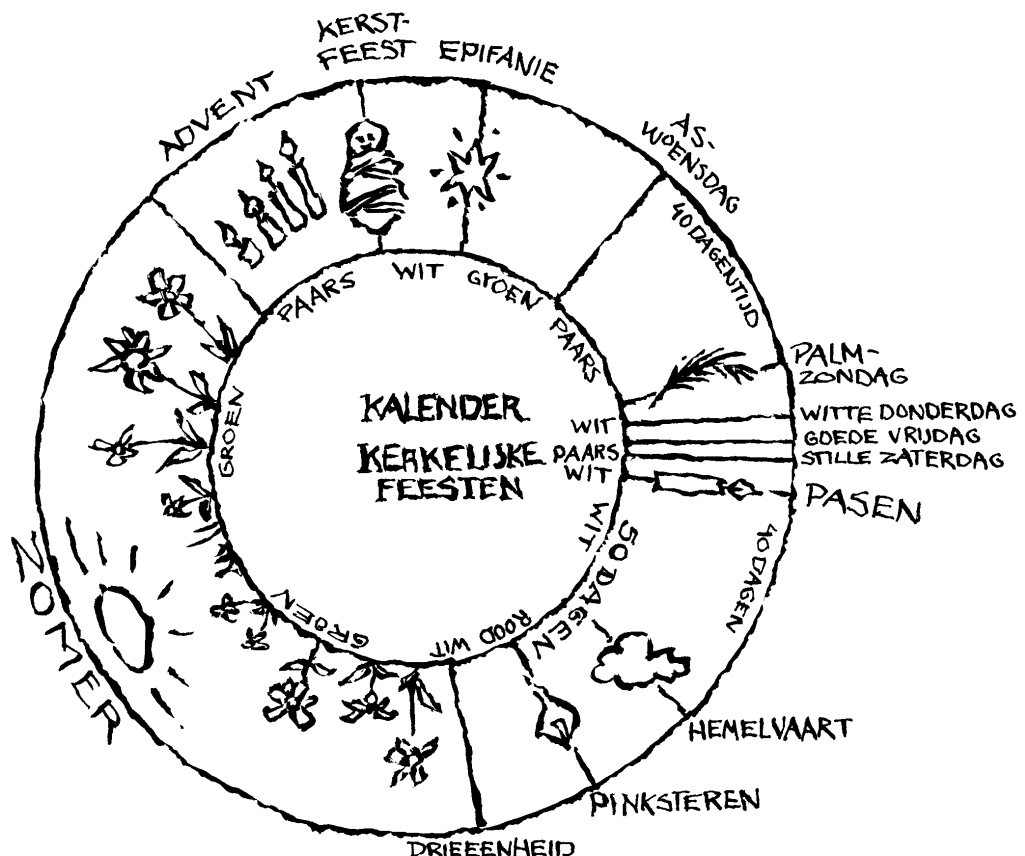
De kalender van de kerk noemt men dikwijls een 'ronde kalender'.

De laatste en de eerste zondag sluiten op elkaar aan. Het gaat op beide zondagen om de komst van de Heer. Op de laatste zondag gaat het om het verlangen naar Zijn terugkomst, naar Zijn uiteindelijk Koningschap en in de adventstijd om de verwachting van zijn komst als kind in de kribbe.

Pasen is het belangrijkste feest. Weet jij ook waarom?

Kringen

Elk feest heeft ook nog eens zijn eigen 'kring'.

hoofdstuk 8

Paaskring

Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan op of na 21 maart. Dit is op het concilie van Nicea in het jaar 325 vastgesteld.

De kring rond Pasen is dus:

Veertigdagentijd	40 dagen voor Pasen
Hemelvaart	40 dagen na Pasen
Pinksteren	50 dagen na Pasen

Kerstkring

Bij de kerstkring hoort alles wat met Jezus' geboorte te maken heeft: verwachten (advent), geboorte (25 en 26 december) tot en met het bezoek van de Wijzen uit het oosten aan het Koningskind.

Het bezoek van de Wijzen is op 6 januari: Driekoningen of Epifanie genoemd. Epifanie betekent de verschijning van Christus aan de wereld.

De tijd na Pinksteren tot aan de adventstijd is een tijd waar geen of nauwelijks ordening is.

Kleuren

Elke tijd van het kerkelijk jaar heeft een eigen kleur.

Weten jullie ook hoe je dat kunt zien? Praat erover en schrijf het op.

Wit is in de kerk de meest feestelijke en stralende kleur die er is, de kleur van Gods glorie. Ze wordt daarom gebruikt voor de twee grote feesten: Pasen en Kerstmis.

Het wit van Pasen geeft z'n glans aan de hele periode tot aan Pinksteren (dus Pasen en Pinksteren horen bij elkaar) en het wit van de kerst straalt door tot en met de zondag na Epifanie.

Paars is de kleur van inkeer en berouw, van verlangen naar het feest, maar het nog niet beleven. Daarom hoort paars zowel bij de veertigdagentijd als bij de adventstijd.

Rood is de kleur van het vuur en van de warmte en het enthousiasme die daarvan af stralen en past dus bij Pinksteren.

Groen blijft over voor alle zondagen van het jaar waarop niets te vieren valt, maar is wel de kleur van verwijzing naar de hoop op groei van gerechtigheid en liefde.

hoofdstuk 8

Gedenken

Als je dit woord leest, waar moet je dan aan denken? Schrijf het eens op.

Gedenken heeft altijd te maken met heden, verleden en toekomst.

Elk jaar op 4 mei is de dodenherdenking. Dan gedenken we de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog (verleden), we kijken vooruit (toekomst) en hopen dat zoiets nooit meer gebeuren zal, én we maken zelf de keuze (heden) om stil te staan bij het verleden en uit te zien naar het meewerken aan die toekomst.

Zo doen we ook met de christelijke feesten. Ieder jaar vieren we die, maar we moeten niet vergeten ze met het verleden, heden en toekomst in verband te brengen.

Midden in november vieren we de laatste zondag van het jaar. Straks, vier weken voor de kerst begint het nieuwe jaar.

Voor het nieuwe jaar in de kerk begint, gedenken we de mensen die overleden zijn. Op de laatste zondag noemen we de namen van mensen die gestorven zijn (verleden). En we spreken ook ons geloof uit dat hun namen bij God bewaard blijven tot in eeuwigheid (toekomst). We bidden met elkaar en vragen hulp om zo te leven zoals God dat bedoeld heeft (heden).

Ken jij mensen die gestorven zijn?

Ook gaat het erover dat er eens een dag zal komen dat alles anders wordt. Die dag lijkt op de eerste dag, een dag zoals in het paradijs. Een dag die jij eens mag beschrijven.

Dit is de laatste les. Dan behoort deze cursus tot het verleden. Maar we gaan door en in de nabije toekomst komt er weer een cursus.

